

MATURA 2012

Powtórka do matury z matematyki

Część VI: Trygonometria
ROZWIĄZANIA

Organizatorzy: MatmaNa6.pl i Dziennik.pl

Witaj,

jest to szósta z dziesięciu części materiałów powtórkowych do matury z matematyki. W każdy poniedziałek pod adresem <http://dziennik.pl> będą dostępne kolejne zadania maturalne do rozwiązania. W czwartki pod tym samym adresem znajdziesz rozwiązania poniedziałkowych zadań, abyś mógł zweryfikować swoje odpowiedzi. Dzisiaj rozwiązania do zadań z działu trygonometria.

Pomocne materiały z działu trygonometria znajdziesz na www.matmana6.pl/tablice_matematyczne/liceum

Powodzenia,

Redaktorzy portalu MatmaNa6.pl

Dziennikarze Dziennik.pl

Trygonometria

Zadanie 1:

Jeżeli α jest kątem ostrym oraz $\sin \alpha = \frac{1}{3}$, to

a) $\cos \alpha = \frac{1}{6}$

b) $\cos \alpha = \frac{2\sqrt{2}}{3}$

c) $\cos \alpha = \frac{\sqrt{2}}{2}$

d) $\cos \alpha = \frac{1}{2}$

Rozwiązanie:

Prawidłowa odpowiedź: b)

$$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$$

$$\left(\frac{1}{3}\right)^2 + \cos^2 \alpha = 1$$

$$\cos^2 \alpha = 1 - \frac{1}{9}$$

$$\cos^2 \alpha = \frac{8}{9}$$

Ponieważ α jest kątem ostrym, to $\cos \alpha > 0$.

$$\cos \alpha = \sqrt{\frac{8}{9}} = \frac{2\sqrt{2}}{3}$$

Zadanie 2:

Po redukcji wyrażenia $\sin(\pi - \alpha)$, gdzie α jest kątem ostrym, otrzymamy:

- a) $\sin \alpha$
- b) $\cos \alpha$
- c) $-\sin \alpha$
- d) $-\cos \alpha$

Rozwiązanie:

Prawidłowa odpowiedź: a)

Zadanie 3:

Miara stopniowa pewnego kąta wynosi 20° . Wskaż miarę łukową tego kąta.

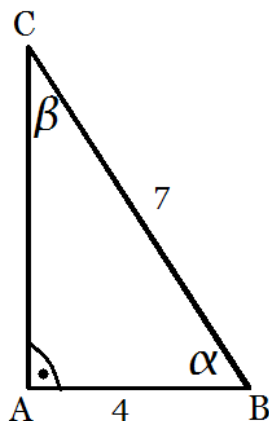
- a) $\frac{\pi}{3}$
- b) $\frac{\pi}{4}$
- c) $\frac{\pi}{6}$
- d) $\frac{\pi}{9}$

Rozwiązanie:

Prawidłowa odpowiedź: d)

$$180^\circ - \pi$$

$$20^\circ - x$$
$$x = \frac{20^\circ}{180^\circ} \pi = \frac{\pi}{9}$$

Zadanie 4:

a) $\sin \alpha = \frac{4}{7}$

b) $\sin \beta = \frac{4}{7}$

c) $\operatorname{tg} \alpha = \frac{4}{7}$

d) $\operatorname{ctg} \alpha = \frac{4}{7}$

Rozwiązanie:

Prawidłowa odpowiedź: b)

Zadanie 5:

Rozwiąż równanie

$$2 \sin x - \sqrt{3} = 0$$

gdzie $x \in [0, 90^\circ]$.**Rozwiązanie:**

$$2 \sin x - \sqrt{3} = 0$$

$$\sin x = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$x = 60^\circ$$

Zadanie 6: Oblicz $\sin 105^\circ$.**Rozwiązanie:**

$$\sin(\alpha + \beta) = \sin(\alpha) \cdot \cos(\beta) + \cos(\alpha) \cdot \sin(\beta)$$

$$\sin 105^\circ = \sin(60^\circ + 45^\circ) = \sin(60^\circ) \cdot \cos(45^\circ) + \cos(60^\circ) \cdot \sin(45^\circ)$$

$$= \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} + \frac{1}{2} \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = \frac{\sqrt{6} + \sqrt{2}}{4}$$

Zadanie 7:

Wiedząc, że $\cos \alpha = \frac{3}{5}$ (α jest kątem ostrym) wyznacz wartości pozostałych funkcji trygonometrycznych.

Rozwiązanie:

$$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$$

$$\sin^2 \alpha + \left(\frac{3}{5}\right)^2 = 1$$

$$\sin^2 \alpha = 1 - \frac{9}{25}$$

$$\sin^2 \alpha = \frac{16}{25}$$

Ponieważ α jest kątem ostrym, to $\sin \alpha > 0$.

$$\sin \alpha = \sqrt{\frac{16}{25}} = \frac{4}{5}$$

$$\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} = \frac{\frac{4}{5}}{\frac{3}{5}} = \frac{4}{3}$$

$$\operatorname{ctg} \alpha = \frac{1}{\operatorname{tg} \alpha} = \frac{3}{4}$$

Zadanie 8:

Sprawdź czy poniższa równość jest tożsamością.

$$(\sin \alpha - \cos \alpha)^2 = 1 - \sin 2\alpha$$

Rozwiązanie:

Tak.

$$(\sin \alpha - \cos \alpha)^2 = \sin^2 \alpha - 2 \sin \alpha \cos \alpha + \cos^2 \alpha = 1 - 2 \sin \alpha \cos \alpha = 1 - \sin 2\alpha$$

Zadanie 9:

Rozwiąż równanie.

$$\sin(x)\cos(2x) + \cos(x)\sin(2x) = 1$$

Rozwiązanie:

$$\sin(x)\cos(2x) + \cos(x)\sin(2x) = 1$$

Korzystając ze wzoru na sinus sumy kątów otrzymujemy, że:

$$\sin(x)\cos(2x) + \cos(x)\sin(2x) = 1$$

$$\sin(x+2x) = 1$$

$$\sin(3x) = 1$$

$$3x = \frac{\pi}{2} + 2k\pi$$

$$x = \frac{\pi}{6} + \frac{2k\pi}{3}$$

Zadanie 10:

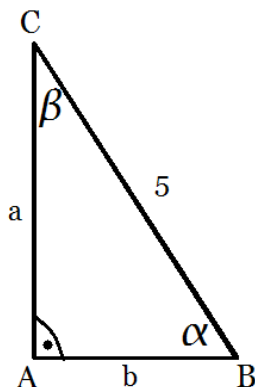
Dany jest trójkąt prostokątny, którego przeciwprostokątna ma długość 5.

Wiadomo, że suma sinusów kątów ostrych tego trójkąta wynosi $\frac{7}{5}$, natomiastróżnica cosinusów kątów ostrych to $-\frac{1}{5}$. Oblicz długości przyprostokątnych.

Rozwiązanie:

Niech c oznacza długość przeciwprostokątnej, natomiast a i b długości przyprostokątnych. α i β to miary kątów ostrych trójkąta.

$$c = 5$$

$$\begin{cases} \sin \alpha + \sin \beta = \frac{7}{5} \\ \cos \alpha - \cos \beta = \frac{-1}{5} \end{cases}$$

$$\sin \alpha = \frac{a}{5}$$

$$\cos \alpha = \frac{b}{5}$$

$$\sin \beta = \frac{b}{5}$$

$$\cos \beta = \frac{a}{5}$$

$$\begin{cases} \frac{a}{5} + \frac{b}{5} = \frac{7}{5} \\ \frac{b}{5} - \frac{a}{5} = \frac{-1}{5} \end{cases}$$

$$\begin{cases} a + b = 7 \\ b - a = -1 \end{cases}$$

$$2b=6$$

$$b=3$$

podstawiając do równania pierwszego ostatniego układu równań

$$a+3=7$$

$$a=4$$

Długości przyprostokątnych wynoszą 3 i 4 .

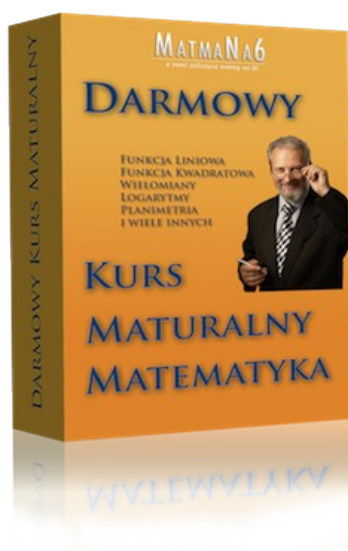
Kolejne części powtórki będą dostępne w poniedziałek pod adresem

<http://www.dziennik.pl>

Szczegółowe wyjaśnienia zagadnień z działu trygonometria, które pomogą Ci w rozwiązaniu powyższych zadań znajdziesz na stronie

http://matmana6.pl/tablice_matematyczne/liceum

Wszelkie uwagi, komentarze na temat powtórki maturalnej można kierować na adres pytania@matmana6.pl.

Redaktorzy serwisu MatmaNa6.pl prowadzą Darmowy Kurs Maturalny z matematyki na poziomie podstawowym i rozszerzonym, który składa się z ponad 70 lekcji. Każda lekcja zawiera:

1. omówienie wybranego zagadnienia,
2. ćwiczenia interaktywne,
3. przykłady zadań,
4. zadania maturalne do samodzielnego rozwiązania,
5. rozwiązania zadań z poprzedniej lekcji.

[Kliknij aby zapisać się na kurs.](#)